

تورک یوردی

ناشری: تورک یوردی

مدیری: آق جورہ اوغلی یوسف

22-1

1333

۱۲۹ صائی ۱۲ جلد ۶ یل

۱۶ شباط ۱۳۳۲
۱ مارت ۱۳۲۳

۱۳۳۳ صائی ۱

۷۴
⑤

تورک یوردی

تورک لک فائده سنه جالیشیر اون بش کونده بر چیقار

ییل ۶ - جلد ۱۲ - سایی ۱

۱ ماروت ۱۳۳۳

Türk yurdu

129-150

1333

یکن ییل

HTW 380

سیاست و سکرک ییل

دوردنجی اردوی هایون قوماندانی و بحریه ناظری جمال پاشا حضرتلری، شورای دولت رئیس سابقی شرفه، اوردو قرارگاهنده ویریلن بر ضیافتده مهم بر نطق ایراد ایتش و حربک اسبابندن بحث ایدرک دیمشدی که «بو کون دنیانک هر طرفده دو ولسکده اولان قانلر، تماماً امین اولملیسکز که بر و قنلر شرفده یک بویوک شعشعه و شوکتله یاشامش اولان بویوک بر ایمپراطورلک سقوطنی، تأمین ایچوندر. بو ایمپراطورلق اسلامیتک شوکت و عظمتی تمثیل ایدن بر حکومتدی. آلتی عصردر اسلامک شوکت و عظمتی نامنه شرفده فرمانفرما اولدی. بونی بیقمق، اسلامک شوکتی، عظمتی بیقمق دیمکدی. تاریخ جهانی باشدن بدقیق ایدر ایسهک دشمنلریمکز اوچه عصردنبری یگانه مشغله سنک بو اسلام دولتنک انحطاطی تأمیندن عبارت اولدینی کورورز. - خصم لریمکز صوک زمانلرده آرتق بو املک حقیقت اولمه باشلادینی کوردکارندن دولانی بر برلری تبریک ایدیورلردی. - حرب حاضر بیقمقه اوغراشدقلری ایمپراطورلغیمکز میراتی پابلاشه مادقلری ایچون پالمقدمه در. - نه بوسنده بر صربلینک آستریا و لیمه دینه آتدینی قورشون، نه فرانسه ده رئیس جمهورک روسیه چارینه ویرمش اولدینی سوز، نه آلمانیا نک بلجیقا بیطرفلغی اخلال ایتش اولدینی حقنده انکتره نک درمیان ایتمکده اولدینی ادعا... بونلرک هیچ بری حربک حقیقی سببی تشکیلا، ایتز، بونلرجه غایه حقیقی انکیزلرک مصر، عراق، جزیره العرب و فلسطین، قرانسزلرک سوریه یی، ایتالیا نلرک اناتولی سواحلی، روسیه نک استانبولی آلق صوریله سلطنت عثمانیه نک میراثه قونمقدی. - دیگر طرفدن ایسه بونک کندی ایچون بر تهلکه قطعه اولدینی آلمانیا و متفق یک اعلا بیلیوردی.

افندیلر انچه حرب عمومی بو غایه نامنه ظهور ایتشدرد.

جمال پاشا، وقایع جهانی یک نافذ بر نظرله تحلیل و تدقیق ایتمکده اولدقلری کوسترن بو مطالعه لرینک بر نتیجه منطقیه سی اولق اوزرده «افندیلر، ا کر حکومت عثمانیه بو حربه اشتراک ایتشمش اولسه یدی، مملکتک استقلالی تمامیه تهلکه کیه کیرمش اوله جقدی. » بویوریورلر.

تشرین ثانی اورتلر نده مجلس مبعوثانده ایراد ایتدکلری بر نطق ایله سابق خارجه ناظری خلیل یک افندی ده دولت عثمانیه نک حرب عمومی به اشتراکی اسبابی ایضاح ایتدیلر: «حرب عمومی مواجهه سنده بولندینی زمان بنده کر دولت ایچون ایکی احتمال تصور ایدیوردیم. اوقنا عتده ایدم که اوقاق بر حس وطن پروریسی و تاریخه

حرمتی اولان بر رجل حکومت بو ایکی احتمالک بر او چنجیسی تصور ایدمه زردی . چونکه او چنجیسی
 موسقوفلرک آوروپاده حاکمیتی تأسیس ایچون اونلرله یان یانه حرب ایتک اولوردی . بریسی تاریخی
 وعضوی دشمنمز اولان موسقوفلر قارشو حرب ایدنلرله برابر بولنق و دولتک نه موجودی ، نه قوتی
 وارسه اونلرله برابر تشریک ایتک ، خصملمزک غلبه سی حالده موسقوفلرک آوروپاده تأسیس ایدمه جک
 حاکمیتی ممکن اولدینی والدن کلدیکی قدر منع ایتک . ایکنجی احتمال ده بیطرف قالمق... بیطرف
 قالدیمز حالده یونانستانک اوغرا دیغدن بدترینه دوچار اوله جق ایدک . زیرا خصملمزک مقصدینه
 خادم اولمق و منافعلرینه یاردم ایتک خصوصنده روسلرله متفقلری آرمه سنده کی اک امین واک سریع
 واک سهیل طرق مواسله یی المزد طوتمق اعتبارله وضعیمزک اهمیتی یونانستانک وضعیتی ایله قابل قیاس
 دکلدی . بناءً علیه بزدها شدتلی تضییقلر آلتنده ودها زیاده تغلبلر و تحیرلر قارشوسنده بولمق
 و هیچ بر وقته امین ، سهیل و سریع دیدیدیکم واسطه یی هر زمان قاپاته بیلیمک وضعیتی قارشوسنده
 بولنق ایسته میه جکردی . بناءً علیه اردولری ایچون تهلیکه لیدر وسیله سیله یونانستاندن دو نایمانی ،
 تفنکی ، طوفی ، هر شینی ایسته ینلر بزم دییه جکردی که بوغازلری تحت اقلیتده بولوندرمق بزم
 ایچون حیاتی بر مسئله در ، بناءً علیه بوغازلری اشغال ایدمه جک زدییه جکلر و هر درلو و سائلرلی ایله تهدید ایدمه جکلر
 ایدی . آلمانلرله قطع علاقه ایتدکدن و قارشولرنده یالکیز قالدقدن سوکره هیچ بر حکومت تصور
 ایدمه که بو تحیر و تضییق اوکنده اونلر اعلان حرب ایتکی کوزه آلدیرم بیلین... روسلرله انکیزلر
 مقصدلری آرتق عیاناً سویلیورلر . و هر کون تکرار ایدیورلر . روسلرک بو حریده غایه سی بوغازلری
 ضبط ایتک ، بوغازلرله صاحب اولمق ، آجیق دکزه چیقمق ، انکیزلرک غایه سی ده آلمانلری عمو ایتک ،
 آلمان عسکرلرک عمو ایتک دییورلر . اما ده طوغریسی آلمان تجارت و ترقیاتی عمو ایتکدر...
 روسلرک ده آجیق دکزه چیقمق ایچون بو حربی ایتدکلری بو کون کورمه یی ، بیلیمین یوق و بو حرب
 روسلرک تثبیت ایتدکلری و انکیزلرک تشویق و تشجیع ایلدکلری بدیهیات تاریخیه صرمنه کچمشدر .
 بناءً علیه انکیزلر روسلری بوغازلرله صاحب ایتک ایچون ، روسلرده انکیزلری ، آلمانلری عمو
 ایتک ایچون ، آلمان صنایعی ، آلمان تجارتی ، آلمان قوتی عمو ایتک ایچون مساوت ایدیورلر .
 روسلر بو بادره عظیمه تک مسئولیتی کندیلری ایچون علناً سویلدکلری کی یکانه ملی غایه ، یکانه
 مبرم احتیاج ، یکانه تاریخی ضرورت اولان آجیق دکزه چیقمق یعنی بزلر و استانبوله صاحب اولنی
 تأمین ایتمه دن هیچ بر وقته درعهده ایدمه مز ایدی . روسلر حرب باشلانجه و انکیزلرده اونلرله
 برابر یوروینجه بزم ایچون ، حکومت آدملری ایچون اول امرده بو وضعیتی کورمک ، تدقیق ایتک
 تصادق باطلایان بر قورشونی سبب طوته رق دکل ، بونک اسباب حقیقه سی تدقیق ایدمه رک دولتک جهان
 هرج و مرج قارشوسنده کی وضعیتی تمین ایتک لازم کلیردی . ایسته هیئت حکومت اونی یایدی
 و اوندن طوییدرکه مرکزی حکومتلرک یاننده بولونیور...

فی الواقع اوصرمه لرده روسیه تک ریاست و کلاموقعه کچن جنرال ترمه بوف دومایه قارشو ایلک بیانات
 رسمیه سی اوقورکن «استانبولک سورلرینه روس آرمه سی آسحق» وعدنده بولنیوردی .

دولت عثمانیه جهان حربنه اشتراک ایتدیکی زمان ، «تورک یوردی» مدیران اموریمزک بوطایت

مهم خطوی آئمه‌لرینه سائق و مجبر عواملی آراشدیریرکن، بوکون آرتق ناظرلریمزكده سويلنمه‌سندە باس کورمدکلری حقایقی آز جوق کشف ایدە بیلیمشدی: «جهان حربی قسماً بزم یورغان ایچون قویمشدی، دیوردق. بو، بویله ایکن دولت عثمانیه‌ك حربه‌اشترک ایتیمه‌سی هیچ قابل اوله‌بیلیرمیدی؟ بر درجه‌یه قدر بزم حیاتمز، یوردیمز، استقلالمز، استقبالمز اوزرینه چیقان غوغایه ییانبجی و سیرجی قالمه‌مز، حتی جائز اوله‌بیلیرمیدی؟... صرف عسکری و سوق الجیشی بر نقطه نظر دنده دولت عثمانیه‌ك ۱۹۱۴ - ۱۹۱۵ (شعی علاوه ایدەلم: ۱۹۱۶ - ۱۹۱۷ ...) حربنده بیطرف قالمه‌سی امکان خارجنده ایدی، موضع جغرافیایز اقتضاسی، بیطرفلغیمزی بیله مطلقاً طرفیندن بری لهنه قوللانمق مجبوریتنده قالاچدق.... الخ. [*].

دولت عثمانیه، جهان حربینه قاریشه‌رق ایکی بویوک غایه تعقیب ایدیوردی: دولت عثمانیه‌ك استقلال و تمامیتك محافظه‌سی و ایمپراطورلق خارجنده قالان مسلمان و تورک‌ک‌ک محکومیتدن تخلصی. بو جهتله جهان جنگی، تورک‌ک‌ک و مسلمانلر ایچون استغمول و استعمار جهادیدر. حربیه ناظری و باش قوماندان وکیل انورپاشا حضرتلمری مجلس مبعوثانك ۱۷ تشرین ثانی جلسه‌سندە ایراد یوردی. دقلری مهم و متقح نطق عسکرینك اک صوکلرندە بوکا اشارت یوردیلر: «بزاللهک عنایتله یالکیز عثمانلی تاج و سلطنتی محافظه دکل، بوتون برنومه عالم اسلامك مقرونه دمیانی محافظه راخصصار مرفوعه اولامه‌مز....»

خصم‌لریمز، حربک تا ابتدا سندە انگلیز ناظرلرینك آغزندن کوچوک و بویوک اوروپا ملتیرینك تأمین استقلالنی غایه حرب اولق اوزره اعلان ایتشلردی. سورغمی، «بز استیورزکه کوچوک، بویوک اوروپا ملتیری مستقل بر وارلغه صاحب اوله‌بیلینلر، کندی حکومتلرینك شکلی کندیلری تأسیس ایدە بیلینلر، و کندی انکشافلرینه تماماً حر اوله‌رق چالیشه‌بیلینلر. ایشته بزم ایدە آلمز بودر.» دیمشدی. خصم‌لریمزک یالکیز اوروپا ملتیرینه حصر ایتدکلری حق استقلالی متفق‌لریمز، حربک باشلانغیچندن بری بوتون دنیا ملتیری ایچون قبول ایتکده‌درلر. جهان جنگک دوامی نسبتنده، ملیت اساسی کسب قوت و اهمیت ایتدی. کچن سنه آمریکا رئیس جمهوری مستر ویلسون، محاربلری صلحه دعوت ایتک اوزره کوندردیکی نوطه‌ده برنومه دنیا ملتیرینك حق استقلالی تصدیق و بیان ایدیوردی. کرک آلمان و کرک انگلیز غروبندە بولوفان محاربلر، ویلسونه ویردکلری جوابی نوطه‌ده ملتیرک حق و استقلالی فکرینه مخالف اولما دقلرینی بیلدیردیلر. ملتیرک حق و استقلالی مسأله‌سی کچن سنه‌ك دیپلوماسی و ثاقنده مهم بر موقع طوتدی. حقوق بین‌الدولک بر عقیده‌سی حاله کله بیله حک بر یوله کیردی. دیپلوماکتر ملیت مسأله‌سندن بخی آرتدیردقلری صرمدە، محکوم ملتیرده فعالیتلرینی تزئید ایتدیلر، بو اساسک رسولی طورینی طاقینان مستر ویلسونه هر مارفدن مراجعتلرک آردی آرقه‌سی کیلعدی.

فی الواقع ۱۹نجی عصر ابتدالردن اعتباراً آوروپاده تحققه باش‌سلایان ملیت فکرینك ۲۰نجی عصرده بوتون دنیا به پاییله‌سی و هر ملتک مادی و معنوی قوت و فداکارلنی نسبتنده، اوفکلری قوم‌دن

فعله چیقارده بیلیمه سی پک محتملدر.

دولت عثمانیه نك حربه اشراك غايه لرندن اوله رق محكوم مسلمان و توركلرك استخلاصی كوزده طوتمه سی زمانمرك و جهان حربنك اوصاف اساسیه سی پك ایی تعیین ایدم بیلدیكنی اظهار ایدر. جهان حربنك نهایتده، جهان ملتلرینك حیات و تشکیلات اساسیه لری جوق تبدل و تغیره اوغرا یا جقدر. حکومت عثمانیه، مسلمان ملتلرینك استخلاصی بر اساس اوله رق قبول ایتمك، بر کیاست سیاسی کوستردکدن فضله حقوق و اخلاق نقطه نظرندن اك مشروع، اك انسانی، اك نجیب، اك یوكلک، اك ایدم آل بر مقصده توجه ایتمش اولیور. هر حربده مقصد و غایه نك ایدم آل اوله سی، عسکرلره، اوردولره، ملتله عظیم بر قوت بخش ایدر: دین محاربه لرند، جهادلره کورولن فدا کارلق علوی بر حقیقتك نشر و استحصاله معطوف اوله لرنددر. طرابلس غرب و بالقان محاربه لرندن هنوز جیقمش عثمانیلر، جهان جنک نك قسماً اوچنچی سنه سی دیمک اولان ۱۳۳۲ ده عقیله حیرتلر ویره جك درجه ده عظیم فدارکارلقلر کوستردیلر. بوفدا کارلغك منبعی، جهان جنک نك دینی و ملی بویوک بر غایه ابرمك اوغرنده پاییلدیغنه مسلمانلر و توركلرجه شعورلی و یا شعورسز بر قناعت حاصل اولمش اوله سندم آراملیدر.

بویوک خاقانمز سوکیلی باش قوماندانمز سلطان محمد خان خامس حضرتلرینك وکیلی اور پاشا، ملتک غایه دینی و ملیسی، و بوندن متولد حس فدا کاریسى کئندمه طویه رق، تاریخ عثمانی نك اك پارلاق، سلطنت عثمانیه نك اك کینیش اولدینی زمانلرده چیقاریلان اوردولرندن دها بویوک، دها مکمل بر اوردو چیقارمايه موفق اولدی. کچن سنه ظرفنده اوردوی عثمانی نك قوتی ارج مقبرنی تجاوز ایتمش اولسه کر کدر.

۱۳۳۳ ده عثمانی اوردوسنك وضعیت سوق الجیشیه سی، لهظه اوله رق خیل تبدل ایتدی: قافقاس مهربه سنده عمومیتله مدافعه ده. قالمقله برابر، جبهه نك صاعه جناحسده عثمانی قوللری ایی ایلروله دیلر. قافقاس جبهه سنه ملحق ابراه دارالحرفانده عثمانی مفرزه لرینك، ایرانی مجاهدلره برانکده، متعرض روسلره قارشى موفقیتلری، جدأ حائر اهمیت اوله جق بر رادیه کلدی. بغداد جوارندن ایلروله ین عثمانی و ایرانی قارده شلر، ایرانك جنوب غریبیه قسماً دشمندن تطهیر ایدرک (همدان) داخل اولدیلر. اولکی سنه نك اجمالی یازارکن، انگلیزلرک عراق مهربه سنده کی تعرضلری (کوة العماره) جوارنده توقیف ایدیلش بولنیوردی، (کوة العماره) انگلیزلر اتده ایدی. شایان تأسف اولان بوحال، ۱۳۳۲ سنه نك ایلک آیلرند اصلاح ایدیلدی. (کوة العماره) ده عثمانی اوردوسی طرفندن محاصره یه آلینان جنرال تاومنه سنده اوردوسی تسلیم اولدی. (کوة العماره) قورتارلقدن ماعدا، ایچلرند بر خیل ضابط و بر قاجی جنرال اولق اوزره، انگلیز اوردوسندن ۱۳، ۱۴ بیك اسیرده آلینمشدی. اولکی سنه نك اجمالنده انگلتره و فرانسه کی مستملک دولتلرینك جهانه تغلب و تحکم ایتمکده حقیقی قوتلرندن زیاده قوتلرینك شهرته، برستیزه لرینه دایندقلری سویلشدک انگلیز و فرانسلرک چناق قلمه دن مغلوب و مقهور رجعت ایدرکن شرفده کی برستیزه لرینك ده قسماً زهرلی

کمیتری کی آق دکزک مائی دالغعلری آلتنه کومولدیکنی یازمشدق . (کوة العماره) مغلوبیتی انکلیز برستیزیته اک مهم بر نقطه ده ، عراقده ، هندستانک قابولری یاننده قوتلی بر ضربه اولدی . عثمانلی اوردوسی ۱۳۳۱ ده انکلیز و فرانسولری جنای قلعده دفع محاصره یه اجبار ایتشدی ؛ ۱۳۳۲ ده انکلیزلری کوة العماره ده تسلیم سلاحه محکوم ایلهدی . بو موفقیتی حاضر لایانلردن آلتنهی اوردوی عثمانی قوماندانی غرلج پاشا ، جنرال طاونسنسئندک قلیجی تسلیم آلامادی . ۳۰ ییلدنبری عثمانلی اوردوسنه مملکت ایدن بویک محترم عسکر ، ۷۳ یاشنده اولدینی حالده ، وظیفه سی باشنده ، (بغداد) ده ، کوة العماره نك سقوطندن بر قاچ کون اول وقات ایتشدی . -- مصر جبهه سنده تدافعی وضعیت محافظه ایدیلدی . بو جبهه ده تعرضی تعلیق ایتدیرن سبیلردن بریسی مکه امیر سابقنك خلافت اسلامیه یه و جهاد مقدسه خیاتی اولمشدر . امیر سابقنك حرکتی عقله صیغدیرمق و توصیفی ضمنتده کله بولمق چوق مشکلدر . عالم اسلامک بوسبوتون محکوم واسیر اولمسی مقصدیله خلافت اسلامیه علیه حرکت ایدن واوتندن بری اسلامه عدوتلری فعللریله ثابت بولونان انکلیز ، فرانسز و روسلرک کومه سنه دین اسلامی نشر ایچون مبعوث حضرت رسولک اولادندن صاییلان بر شخصک التحاقی خاطره کله انسانی عقلی طوکیور و شرقک بعض اقسامنده منافع مادیه دوشونجه سی حیات علویه یی نه قدر پادلایدرمش اولدیغنه ذهن شاشیروب قالیبور . دوردونجی اوردو ، کچن سنه ظرفنده ده ، اولکی سنه ده اولدینی کی ، بولندینی منطقه نك اعمارینه جوق همت صرف ایلدی . سوریه و فلسطینک شواکی اوچ حرب سنه سنده عثمانلی عرفان و عمرانی جهتندن قزاندیغنی ، اولجه سلحک بر چوق اون سنه لرند . قازاقاماش اولدیغنی ، اورانی کیدوب کورنلر ، متحداً و مفتخرآ نقل ایتکده درلر . -- غرب ویا اوروپا جبهه سنه کله کچن سنه سنه جنای قلعه یوغازنده مدافعه حالده قالان اوردوی همیون ، انکلیز و فرانسولرک کندینه مقدار و تجهیزاتیجه جوق متفوق بری و بحری قوتلری مغلوباً بوسکورتدکن و باش قوماندانی خلیفه و خاقان حضرت تلرینک حقنده تنظیم بویوردقلری نشیده شاهانه کی بویوک و تولمز بر مکافاته نائل اولدقن صوکره ، متفقلری آلمان ، اوستریا ، بحار و بولغار اوردولری ایله برلکده دوبریجه و افلاق اوولرند . تعرضه قالدی ینه متفقلریله برابر غالیجیاده تورکاکک تاریخی و دائمی خصمی روسلر قهرمانانه مدافعه ده بولونمق و اونلرله مشترکاً قدیم طالعسز دوستمزلر ملتک استقلالانی تأمین ایتک اوزره قارباتلر قوشدیدی . چونکه روسلر ، رومانیا نك کندی طرفلرندن حربیه اشتراکی تشجیع و تأمین ایتک مقصدیله غالیجیاده کنیش بر تعرضه باشلامش و آرمسی جوق کچمەدن رومانیا حکومتی ده مرکزی دولتره قارشو اعلان حرب ایتشدی .

عثمانلی اوردولرینک ۱۳۳۲ سنه سنده بر طرفدن ایرانده ایلروله یوب (همدان) ی قورتارمسی ، دیگر طرفدن لهستانده دولاشمسی تاریخ عثمانینک اک شرفلی زمانلری ، نیجه و ایران سفرلری خاطر آتمزده او یاندردی . عثمانلی پیاده و طوبخیلری ایران یایلاسنک دوزلیکلرند اجدادک قهرمانلقلری

خاطر لہ رقی ایرانک استقلالنی ایستہین مجاہد لرلہ قول قولہ حرب ایدوب طوب و مترالیوز لرلہ روس قزاقلرینی قاجیر مقدمہ ایکن، عثمانلی آتلیلری دہ ماجارہوسار لرلہ یانہ طونہ و ویسلہ نہر لرندن آتلیلری صولامقدمہ ایدیلر... لہیلرک اسکیدن قلمہ بر مصالہری تورک آتلیلری ویسلہ دن صوایچدکاری کون لہستان قورتولہ حق درہ دیورمش... بو بیامبرک طوغری جیقیدی: تورک آتلیلری ویسلہ دن صوایچمہ به باشلادقن اوج آی صوکرہ (۲۲ تشرین اول ۱۳۳۲) روسیہ نک آلمانیا و آوستریا - ماجارستان اشغالی آلتندہ بولونان قسمندہ قدیم لہستان قراقضک احیا اولندی آلمانیا و آوستریا ماجارستان ایمپراطور اقلری طرفدن رسماً اعلان اولوندی. کندی وطنلرینی مدافعہ، صرقداش و دینداش لری استعلاص مقصدیلہ حربہ کیرمش اولان تورکلر، بالواسطہ قدیم و تاریخی دوستلری لہیلرک دہ استقلالہ خدمت ایتمش اولدیلر.

لہستانک استعمولی ملیت اساسی نقطہ نظرندن غایت مهمدر. لہستان بو اساسہ قارشی بر جنایت اولوق اوزرہ پارچالانمشدی. لہیلر حق ملی و تاریخیلرینی ادما و اعلان ایتمکدن و اونی استعصال ایچون مال و جانجه هر دورلو فدا کارلقلرہ قائلانمقدن بر آن خالی قالمادیلر. فقط بو کون ملیت اساسنک مدافعہ لکنی یاغیرہ وطنطنہ ایله دنیا به باغیران ائتلاف مثلث کومہ سی بو یولده هیچ بر فعلی حرکتہ بولنمادینی حالده، مرکزی دولتلر تاریخی بر کنهاک ازالہ سنہ کرشدیلر و سوزلہ دکل ایشله ملیت اساسنک اک جدی طرفداری اولدقلرینی کوستردیلر. ائتلاف کومہ سی بو فعل واقعی تسلیم و تحسین ایدہ جک قدر سوزبنک آری اولمادینی، لہستان استقلالنی طانیماقلہ اثبات ایشدی!

رومانیاک حربہ اشتراکی (۱۵ اغستوس ۱۳۳۲) ایمپراطور اقلر (آلمانیا، آوستریا و عثمانلی ایمپرا طور اقلرینی مراد ایدوروزہ ذاتاً بزم هیأت متفقہ اوج ایمپراطور لقلہ ایکی قراققدن مرکبدر. او بر طرفدہ هر نوع حکومت وار). اتفاقک شرف عسکرینی آرتدیرمقدن، ممالک مفتوحہ سی کنیشکتمکدن و اموال غنائمی بولاندیرمقدن باشقہ بر نتیجہ و برمدیکی ایچون، بکن سنہ نک مسعود و قایضدن صایلملیدر. رومانیا حربہ کیرمطہ، اتخارہ قرار ویرمش، دیمکدی. حرب اعلانندن اوج آی کچمش، کچمہ مش ایدی کہ جنوبدن، غربدن ایلرولہ یین عثمانلی - بولغار - ماجار - آوستریا و آلمانیا اوردولری دوبریجه نی، کوچوک و بویوک افلاقی ضبط ایدہ رک رومانیاک پانغنی اولان (بکرش) دہ آل الہ و پردیلر؛ رومانیاک قسم اعظمی، ایمپراطور لر اوردوسنک تحت حکمنہ کیرمش، پانغنی دہ بروکسہل، بلغراد، جتینہ کی مفتوح شہر لر صرہ سنہ کچمشدی. ایکی آی صوکرہ بندانک دہ مهم بر پارچہ سی ضبط اولنوب رومانیا دواتی (سہ رت) لہ (روت) آردہ سندہ کی دارمطقیہ حبس اولوندی. هیچ شہہ یوق کہ بو کون رومانیا لیلرہ، صرقداش و مدینت استادلری فرانسلر، متبسم و مستہزی، «Tu l'as voulu, George Dandin» دیمکدہ درلر..

عثمانلی اوردولرینک اشتراک ایتمدیکی اوروپا دارالحربلرندہ شایان قیدلر تبدلار اولمادی. روسلریہودہ هجوملرلہ بر قاج یوزبیک آدم قیدریدیلر؛ (جوقہ اسف اولنور کہ شو بر قاج یوزبیک آردہ سندہ بر قاج بیک دہ دینداش و صرقداشلری بزم واردر). ایتالیا نلر، آوستریا و ماجارلرک غرایت سرحدلرندہ بر قاریش ییلہ ایلرہ لہ مدیلر... یالکز دگرلر دہ، یازین (حزیران) آلمانلرلہ انکلیزلرک بویوچک بر مصادمہ سی اولدی.

اسفاره راه محاربه سی نامی آلان بو چاریشمه دن آلمان دونماسی غالب چیقیدی : دکرلرک ملکه سی صاییلان و عصرلر دنبیری اوقیانوسلرده آغاب وسلطنت ایدن بویوک بریتانیادونماسی، کنج آلمان فیلوسنه سفانک عدد، سرعت وجسامتنجه، طولیرینک مقدار وقوتجه متفوق اولدینی حالد، دهها چوق ضایعاته اوغرایه رق میدان حربی ترکه مجبور اولمشدر. بو صرملرده انکلتراوردوسنک باش قوماندانی وحریه ناظری فلد مارشال کیچنر (سابق مصر اوردوسی ارکاندن کیچنر پاشا) قارا کلک شمال دکرلرینک مخوف دالغهلری آرمسینه باتوب یوق اولدی .

دولت عثمانیه اوردولرینک ، دول مرکزیه اردولریله عین حقوقی حائز عین فداکارلغه متحمل اوله رق سلاح آرقداشلنی اتمه سنک مبدائی، حکومت عثمانیه نکه پاریس وبرلین معاهده لرینه امضا قویان دول معظمه دن ایکسیله مساوات تامه اساسنه مستند عقد اتفاق ایتش اوله سی ایدی. شو حالد عثمانلی پادشاهلنی دول معظمه دن بمضلرینک مذکور معاهده لرله نوعما وصایت مشترکه آئنده بولندیرمه لرلی حالندن بالفعل قورتولش اولدیغدن وپاریس وبرلین معاهده نامه لرینک اکثر موادینک بوکونه حقیقی برقیمت واهمیتی ده ذاتاً قالمش بولندیغدن، حکومت عثمانیه نکه خارجیه ناظری خلیل بک آلمانیا و آوستریا - مجارستان حکومتلرینه ۲۰ تشرین اول ۱۳۳۲ تاریخله اعطا ایتدیکی بر نوطه ایله پاریس وبرلین معاهده نامه لرینک مفسر ضیقنی بیان و اعلان ایله دی. بو حرکت، قایتولاسیونلرک الفاسنک تأیدی، دیمکدی. متفق دولتره بو نوطه یه قارشى هیچ بر اعتراض بیان ایتدکلی کی، آلمانیا دولتی ایله دولت عثمانیه آرمسینه قایتولاسیونلرک غیر موجودیتی اساسنه مستند بر طاقم مقاولات دخی عقد اولندی. ۳۳ کانون ثانی ده، خارجیه ناظری خلیل بک افندی طرفندن، رسماً مجلس مبعوثانه تبلیغ ایدیلدیکی اوزره و آلمانیا دولت فخریه سیله مناسبات حقوقیه مزى، آوروپا حقوق دولی ومناسبات متقابله دائره سنده تنظیم ایتک اوزره بر سنه یی متجاوز بر زماندن بری مذاکره لرینه ابتدار ایدیلش اولان مقاولاته امضای قطعیلر وضع ایدیلدی. بو مقاولات قونسولوسلق، اقامت تبعه ومظاهرت عدلیه مقاوله لرلی ایله اعاده مجرمین معاهده سیندن عبارتدر . «بو مقاولاتک امضاسیله قایتولاسیونسز مناسبات خارجیه مزى، آلمانیا طرفندن فعلاً قبول وتسلیم ایدیلش دیمکدر . امید و تمی ایدیورزکه اوکمزده سنه طرفنده دیگر دولترله ده عین اساسلر وشرطلر دائره سنده عقد مقاولاته موفقیت حاصل اولور..

رومانیانک فتح واستیلا سندن سوکره ایمپراطور لقلر هیئت متفقه سی، تماماً مظفر بر موقعده قیصر ویلهلم حضرتلرینک تشبیله، جناب حقه قارشى برشکران ظفر اولمق اوزره، مغلوب خصم لرینه انسایتپروورانه بر صلح تکلیف ایتدی (۱۲ کانون اول افرنجی). بو صرملرده، آلمانیا ومتفقلرینک تشبیله علاقه دار اولماق اوزره آمریقا دول متحده سی رئیس مستر ویلسون ده محاصمینه مشترک المال نوطه لرلی طایغیده رق هانکی شرائط دائره سنده مصالحیه راضی اولابیله جکلرینک استخراجنه لزوم کوردی. فقط بوتون بو انسایتقه شفقت ومحبت حسلریله کیرشیلان صلح پروورانه تشبیلر، ائتلافجیلرک عناد و تمردلری اوکنده بوشنه کیتمش اولدی . اوج سنه دنبیری دائماً اوکلرندن قاچان، کیتدکجه اوزاقلاشان مظفر بریسنه، بیلمه یز فاصل بر حساب ویا خیال ایله، یتیشه جکلری ویا قالا جکلری

ذهابنده بولونان انكلتره و متفقلى دول متفقهدن و آمرىقادن كان صاح نوطه لرینه مغرورانہ جواب رد و یردیله . حتى آلمانیا و متفقلىرىك صاح تكلیفلىرى بر علامت ضعف صورتندہ كوسترمك بيله ایستہ دیله اhalbوكہ برنجى نابولیونه ، موفقیات عسکریه سنك مشعشى اولان آوستریلیج حربىك باو آوستریلیج حربىك كه انكلتره و متفقلى طرفدن ضیاعى خبرى اوزرینه ، بویوك نابولیونك خصم لایقى بویوك یت سکنه دماغیدن اولوو یرمشدر . هرفه سنده ، خصمانه صاح تكلیفنده بولونمشدی

صاح مکالمات و مخبراتندن بر نتیجه چیقمايخه ، حرب دها شدتله باشلادی . آلمانلر ، انكلزلره ، دها شموللى بر آوستریلیج ضربه سی ایندیرمك ایچون ، بویوك بریشانیا آطه لريله فرانسه ، ایتالیا ، روسیه و احلك تحت البحرلره آبلوقه سی اعلان ایستدیله و فعلیاتده كرشدیله (۳۱ كانون ثانی افرنجی) .

دولت متحده آمریقا تحت البحر محاربه سنك تشددى ، آلمانیا ایله دول متحده مناسباتك اقطاعنه سبب اوله جنی اولجه بیلدیرلمش اولدیغندن آلمانیاك تحت البحر محاربه شدیدنه قرار یرمه سی ، آمریقا ایله اتفاق مناسباتی ده كوزه آلدیرمش اولدیغنى اظهار ایدیوردی . واقعا مستر ویلسون ، افرنجی ۵ شباطده آلمانیا ده كى سفیرى كبرى جاغیردی . مناسبات دیپلوماتیقه كسله كله برابر ، هنوز حال حرب حصوله كلدی .

صلحه دائر طرفین مخاصمینك و بیطرف آمریقا دول متحده سنك نوطه لرندہ اك جوق كوزه جاربان بر مسأله ، ملتیر مسأله سی در . اشتراك حوابی نوطه سنده ، مستر ویلسونك صلحه دائر آمریقان سناتوسنده كى بیاناننده ، متفق دولترك بیطرفلره بیلدیردكلى ایضا احاطده ، ناظرلك نطقلرندہ

حاصلی كین سنهك صوكرینه طوغرى اوروپا و آمریقا ده يك جوق یازیلان دیپلوماسی وثیقه لريله مقداری اولردن آز اولمایان سیاهی خطبه لك هیسندہ بویوك و كوچوك ملتلك حریت و استقلال حقلرندن بول بول بحث اولوندی . اجمالمزك باشنده اشارت ایستدیكم وجهله آمریقا دول متحده سی رئیس ، حقوق بین الملل علماسندن مستر ویلسون مجلس اعیانده ایراد ایستدیكى نطق مشهورندہ « بویوك ، كوچوك دولتلر ، قوتلى و ضعیف ملتلر آده سنده هیچ بر فرق كوزتمه مایدیر دیه رك سور غریبك یالکز اوروپا ، ملتلرینه حصر ایتك ایستہ دىكى ملتلك حقوق حریتك تأمین دعواسى ، بوتون دنیا ملتلرینه تشمیل ایتمشدر . بر آمریقالی رئیس حكومتك بودستورینى ، اوروپا لیلرك استحقاق و استحقار ایله « آسیالى ، » « آفریقالی ، » دیه یاد ایستدكلى ملتلر اصلا خاطر دن چیقارما مایدیرلر

كین سنه رسمی محافلده خیلی موضوع بحث اولان ملیت مسأله سی ، غیر رسمی ، محفللرده دها جوق چالقالاندی ، دیمشك ؛ فی الواقع محكوم ملتلك قومیتلری ، قونفرانسلى ، قونفرملری اولدی . بو بابده بر جوق آثار نشر اولوندی . از جمله روسیه ده ساكن غیرروس ملتلرندن بر جمعیت (ligue) تشكیل ایدہ رك ، مستر ویلسونه بر تلغرافنامه جكدیكى كى ، (لوزان) ده منعقد ملتیر قونفرانسده روسیه اداره كیفیه سنه تابع ملتلك اضطرابلری اوزرینه عالم مدنیك نظر دقتى جلب ایستدی . بین الملل بو تجلیاتده ایلك دفعه اوله رق رسیده ساكن تورك قوملرینكده ممثللری كورینوب سسلری ایشیدیلدی . ویلسونه

چکیلن تلغرافنامهیه سبرها، قافقاسیا، قازان تورک لرندن بعض ذاتلر امضا آنشدی؛ لوزان قونفرانسده، روسیهیه تابع تورک و مسلمان اقوامک هپسنگ ممتلاری اثبات وجود ایتدیلر.

ملیت افکارینک بو سورتله تأییدی تورکلرک بو محاربهده عهده لری اوله رق مرافعه و مخصوص غایه لرینه بوتون عالم افکارک نظر تصویبی جلب ایتمش اولیور... استانبول، آنطولی، تراکیا، سوریه، عراق، حجاز.. تورکلرله دیگر مسلم قوملرک، ماتلرک وطنیدر. بوراده اولر حر و مستقل یاشامق ایستهلر. ملیت اساسلرینه کوره روسیه نکه، انگلتره نکه، فرانسه نکه بورالره تعرضه، مداخله یه هیچ بر حقاری یوقدر. بوتون بو تورک و اسلام یوردلرنده استقلال و حریتلری صوک قطره قانلرینه قدر مدافعه یه حاضر، دینلری بوتون، ملی طویغولری کیتدجکه آرتان مسلمان ملت یاشیور. سنه نکه صوکلرینه طوغری، صدر سابق برنس محمد سعید پاشا حضرتلری نکه فاضل قلیقلرینه بناء استغفا ایتمه سی اوزرینه مقام سدارته کان محمد طلمت پاشا حضرتلری بو حقیقی، قایینه سنک پروغرام - نطقنده کندیلرینه مخصوص شدت افاده ایله پک کوزل بیان ایتدیلر:

«حیاتمه قصد ایدن دشمنلر بزی استانبولدن و بوغازلردن اوزاقلاشدیرمق آنطولی ایجریلرینه آتمق املنده اوله قنلری اعلان ایدیورلر. ملتک اعماق روحندن فوزان ایدن محافظه موجودیت عزم و ثبات کبی حیساتک برنثال مهیبی اولان قهرمان اردومن قارشوسنده بحری و بری بوتون قوتلریله مغلوب اوله رق چناق قلمه دن قاچان دشمنلرک شوکولونج تهدینه مقابل دیرزکه دنیا ده برنک عثمانی قالدیرمه استانبولده عقیقه یه مفر.»

استانبولک و ممالک عثمانیه نکه صاحب لری بونی بویله دییورلر؛ و بوتون ۱۳۳۲ سنه سنک سیاسی و عسکری وقایعی بو جله نکه افعال ایله ایضا خندن عبارتدر؛ تعمیر دیگرله بر سنه نکه بوتون وقایعک خلاصه سی صدر اعظم پاشانک بو تورکجه و ارجه سوزلری جمع و افاده ایدر.

تی.

معارف و ادبیات ییلی

حرب هیجانلری، صلح و ظفر انتظارلری ایچنده کج دیکی ایچون - اون اوچ کوتی طرح ایتمه مزه دغما - بزه یه خیلی اوزون کورون کچن سنه نکه عرفان واقعه لری نکه قصانسر خلاصه ایتک هیچده قولای برایش دکادر. طبیعی زمانلرده هفته لرجه غزته لری، خصوصی مجلسلری، شخصی حساب حاللری اشغال ایدن حرکتلر حرب سنه لرنده پک جابوق سیلنوب غائب اولیور، فردی ذکا شعله لری عمومی وقوعاتک کردبادی آراسنده روزکاره طوتولمش قیویله جیملر کبی داغیلوب کیدیور. بر سنه نکه ماضینک بوتون مشبوع و هیجانلی خاطراتی آراسندن معارف و ادبیات شوتی آبرایلمک ایچون بوتون تقراته صادق برحافظه یه احتیاج واردر. بناء علیه سوزک ابتداسنده اعتذار ایله اعتراف و اخبار ایتک دوغرو اولورکه بوسطرلر بر سنه نکه عرفان محصولنک تمام بر بلانچوسی اولق اداسنده بولنه ماز. کرچه بوبرسنه طرفنده عصرلرک حافظه لرنده یاشامغه لایق شاه اثرلرک وجوده کتیریلدیکنه شاهد اولماق